

Мельнічук А. О., студентка
Кузнєцова І. В., к. філол. н., доц.
Запорізький національний технічний університет

ТЕРМІНИ ЯК СТИЛЕТВІРНИЙ ЕЛЕМЕНТ В РОМАНАХ
Д. БРАУНА «ЯНГОЛИ І ДЕМОНИ» та «КОД ДА ВІНЧІ»

Стильова диференціація мови і мовлення та пов'язана з нею можливість відбору різних мовних засобів і мовних прийомів найяскравіше виступає в текстах художньої літератури. Художня література наочно підтверджує, що поняття точності, образності, експресивності, як і інші стилістичні категорії, не механічно перекочують з одного мовного стилю в інший, а в системі кожного стилю набувають глибоку своєрідність. Сказане стосується, в тому числі, термінів, які, будучи включеними в різні стилі мовлення, можуть проявляти національно-культурний і коннотативний компонент свого значення.

Використання термінів в досліджуваних романах підпорядковується їх основній особливості - поєднання різних стилів мови. Відбір, комбінація і організація мовних засобів, закріплених за різними функціональними стилями або мовними жанрами, в романах Дена Брауна залежать від їх двох основних тем: таємниця (*mystery*) і пригода (*adventure*).

Ден Браун будує сюжет обох романів навколо проблем, які жваво цікавлять суспільство: в основі «Янголів і демонів» це проблема технології і великого вибуху (*Big Bang*), в основі «Коду да Вінчі» – божественне походження Ісуса Христа і продовження його роду (*Bloodline*). Відповідно, терміни, які автор включає в тексти двох романів, стосуються названих проблем. Немає сумніву, що Ден Браун прагне переконати читача в достовірності того, про що він розповідає, і тому вдається до допомоги термінів. З іншого боку, домогтися достовірності можна шляхом наукового викладу загадкових фактів, яке, в першу чергу, пов'язано з термінологією. Іншими словами, за допомогою термінів Ден Браун надає розповіді характер науковості, підсилює атмосферу таємничості, надає солідність розповіді. У своїй роботі не будемо зупинятися на тому, наскільки відповідають дійсності викладені автором романів наукові факти і застосовувані ним терміни.

В ході аналізу текстів романів «Янголи і демони» і «Код да Вінчі», виявилось, що терміни, головним чином, зосереджені в тих розділах романів, в яких герої безпосередньо стикаються зі світом науки або мистецтва. У романі «Ангели і демони» Ден Браун користується термінами, що належать до галузі фізики (*atom* – атом, *nucleus* – ядро, *cohesion* – зчеплення тощо), астрономії (*telescope* – телескоп, *planet* – планета тощо), математики (*symmetry* – симетрія, *circumference* – окружність, *radius* – радіус тощо), медицини (*mucosa* – слизова оболонка, *retina* – сітківка очей тощо), фармакології (*amphetamine* – амфетамін), поліграфії (*folio* – фоліо, *microfiche* – мікروفіша), історії і релігії (*pentademonium* – пандемоніум, *pallium* – палій тощо), магії (*pentagram* – пентаграма).

У романі «Код да Вінчі» використані біблійні терміни (*Behemoth*), історичні та релігійні терміни (*stylus* – стилус, *conclave* – конклав, тощо), терміни з математики (*Fibonacci sequence* – послідовність Фібоначчі, *Divine Proportion* – Божественна пропорція). Ден Браун вводить в тканину роману лінгвістичні терміни (*lingua* – лінгва клуня, *metaphor* – метафора, *anagram* – анаграма), терміни, які відносяться до шифрів і шифрування (*cryptographer* – криптограф, *cypher* – зашифровувати) і терміни магії (*pentacle* – пентакль).

Вищенаведені приклади свідчать про те, що часто інформація про той чи інший термін, надана автором романів, допомагає читачам зрозуміти її сенс, що звільняє перекладача від необхідності пояснювати що-небудь додатковими посиланнями. Ден Браун супроводжує терміни

поясненнями, які представлені або в мові героїв романів, або як текст автора.